

Correctievoorschrift HAVO

2020

tijdvak 1

bedrijfseconomie

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examiner en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*

Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen scorepunten afgetrokken. Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één scorepunt afgetrokken tot een maximum van twee scorepunten per opgave.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1

1 maximumscore 1

Algemene Vergadering (van Aandeelhouders)/AVA/
aandeelhoudersvergadering

2 maximumscore 3

- geplaatst aantal aandelen: $\frac{275.000}{0,50} = 550.000$ 1
- intrinsieke waarde: $275.000 + 30.000 + 20.000 + 87.500 = 412.500$ 1
- intrinsieke waarde per aandeel: $\frac{412.500}{550.000} = \text{€ } 0,75$ 1

3 maximumscore 2

- lager 1
- omdat een belegger anders het aandeel op de beurs gaat kopen (dan lukt de emissie niet) 1

Opmerking

Het tweede scorepunt kan alleen toegekend worden als het eerste scorepunt is behaald.

4 maximumscore 2

- a: $225.000 - 150.000 \times 0,50 = \text{€ } 150.000$ 1
- b: $275.000 + 150.000 \times 0,50 = \text{€ } 350.000$ of $500.000 - 150.000 = \text{€ } 350.000$ 1

5 maximumscore 2

Voorbeelden van een juiste berekening zijn:

$$\frac{180.000 - 30.000}{150.000} + 0,50 = \text{€ } 1,50$$

of

$$\frac{(350.000 - 275.000) + (180.000 - 30.000)}{150.000} = \text{€ } 1,50$$

Opmerkingen

- Aan het antwoord € 0,50 wordt geen scorepunt toegekend.
- Voor elke fout 1 scorepunt in mindering brengen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2

---

6 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Dinand gaat uit van zijn opgebouwde kennis over campings/kamperen.
- Dinand heeft ervaring met reisorganisaties.
- Dinand wil gebruikmaken van partners/opgebouwde contacten.

voor elk correct voorbeeld 1

7 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Social media zijn goedkoper.
- Social media worden veel gebruikt door de potentiële klant/kampeerders.
- Social media worden als persoonlijker ervaren.
- De inhoud van social media is sneller aan te passen.

voor elk correct voorbeeld 1

8 maximumscore 1

De tussenhandel wordt door Dinand door middel van een commissie ervan overtuigd om zijn product (de jongerencamping) in hun assortiment op te nemen.

9 maximumscore 1

Scyls heeft een verplichting aan de financiers/crowd om hen op de camping te laten kamperen.

10 maximumscore 2

- kampeerders met plek op standaardveld: $150 \times 0,7 \times 4 = 420$ 1
- kampeerders met plek op glampingveld: $50 \times 0,8 \times 4 = 160$ 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

11 maximumscore 3

onderdeel a verdienmodel	37.414	
onderdeel b verdienmodel	51.432	
onderdeel c verdienmodel	<u>71.928</u>	
saldo totale verwachte ontvangsten minus afdrachten (aan reisbureau en busmaatschappij) voor een verblijf in juni 2021 (a + b + c)		160.774

berekeningen:

onderdeel a verdienmodel	$0,25 \times 420 \times (216 + 100) + 0,25 \times 160 \times (432 + 100) = 54.460$ afdrachten: $0,10 \times 54.460 + 0,25 \times 580 \times 80 = \underline{17.046} - 37.414$
onderdeel b verdienmodel	$0,30 \times 420 \times (216 + 100 - 80) + 0,30 \times 160 \times (432 + 100 - 80) = 51.432$
onderdeel c verdienmodel	$0,45 \times 420 \times 216 + 0,45 \times 160 \times 432 = 71.928$

- 37.414 1
- 51.432 1
- 71.928 en 160.774 1

12 maximumscore 3

saldo totale verwachte ontvangsten minus afdrachten (reisbureau en busmaatschappij) voor een verblijf in juni 2021 (zie vraag 11)	160.774,00	
saldo totale verwachte ontvangsten minus afdrachten (reisbureau en busmaatschappij) voor een verblijf in juli en augustus 2021	<u>482.123,50</u>	
saldo totale verwachte ontvangsten minus de afdrachten (reisbureau en busmaatschappij) voor een verblijf in de maanden juni, juli en augustus 2021		642.897,50

totaal verwacht financieringsbedrag (zie informatiebron 2)		1.202.897,50
totaal verwacht investeringsbedrag in de periode 1 juni 2020 tot en met 31 mei 2021		1.150.000,00

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Conclusie: Dinand zal zijn plan voor de overname en de verbouwing van de camping wel / ~~niet~~ doorzetten, omdat 1.202.897,50 (financieringsbedrag) groter is dan 1.150.000 (investeringsbedrag).

berekeningen:

totaal verwacht financieringsbedrag	$400.000 + 100.000 + 60.000 + 642.897,50 = 1.202.897,50$
-------------------------------------	--

- 642.897,50 1
- 1.202.897,50 1
- conclusie 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3

13 maximumscore 3

- $\frac{3}{12} \times 1.700.000 + \frac{9}{12} \times 1.600.000 = 1.625.000$ 1
- $\frac{570.000 + 680.000}{2} = \underline{625.000}$
- gemiddeld vreemd vermogen 2.250.000 1
- $IVV = \frac{67.500}{2.250.000} \times 100\% = 3\%$ 1

14 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Bij de berekening van de IVV is ook vreemd vermogen meegenomen waarop geen interestbetaling rust (zoals Crediteuren).
- Er is sprake van overlopende posten bij interest: de kosten en betalingen zijn niet gelijk.

15 maximumscore 2

Als de solvabiliteit onder het minimum komt/te laag wordt, (voorbeelden van juiste argumenten):

- wordt het faillissementsrisico te hoog.
- komt de continuïteit in gevaar.
- kunnen (toekomstige) verschaffers van vreemd vermogen strengere voorwaarden stellen.

voor elk correct argument 1

16 maximumscore 2

- $\frac{1.070.000}{3.350.000 + 500.000} \times 100\% = 27,8\%$ 1
- dus de solvabiliteit voldoet niet: $27,8\% < 30\%$ 1

Opgave 4

17 maximumscore 6

balansmutaties met betrekking tot de aflossing van de banklening (getallen x € 1)			
debet			credit
mutatie(+/-)			
Liquide middelen	– 2.000	Banklening	– 2.000

balansmutaties met betrekking tot de interestkosten van de banklening (getallen x € 1)			
debet			credit
mutatie(+/-)			
		Eigen vermogen	– 50
		Te betalen interest	+ 50

balansmutaties met betrekking tot de inventaris (getallen x € 1)			
debet			credit
mutatie(+/-)			
Inventaris	– 3.000	Eigen vermogen	– 3.000

balansmutaties met betrekking tot de verkoop van de wandklok (getallen x € 1)			
debet			credit
mutatie(+/-)			
Debiteuren	+ 1.210	Eigen vermogen	+ 250 ²⁾
Vorraden	– 750	Te betalen btw	+ 210 ¹⁾

noot 1 $\frac{0,21}{1,21} \times 1.210 = 210$

noot 2 $1.000 - 750 = 250$

- balansmutaties met betrekking tot interestkosten 2
- balansmutaties met betrekking tot inventaris 1
- balansmutaties met betrekking tot verkoop 3

Opmerking

Bij elk van de drie in te vullen overzichten van balansmutaties geldt: voor elke fout 1 scorepunt in mindering brengen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 5

- 18 maximumscore 2**
- Wanneer getrouwd wordt onder huwelijkse voorwaarden (kunnen de partners de bezittingen verdelen en) kan de schuldeiser alleen beslag leggen op het privévermogen van die partner die de zakelijke schulden is aangegaan 1
  - Bij gemeenschap van goederen kan de schuldeiser beslag leggen op het privévermogen van beide partners 1
- 19 maximumscore 2**
- De waarde van het onderpand daalde in de periode 2009–2015 1
  - Indien er wordt afgelost, daalt het risico dat de bank, bij gedwongen verkoop van de woning, het bedrag van de hypothecaire schuld niet geheel terugkrijgt 1
- 20 maximumscore 1**
- De erfgenamen geven aan dat de erfenis alleen wordt aanvaard als er sprake is van een positief saldo van bezittingen en schulden.
- 21 maximumscore 2**
- $$5.000 + 8.000 + \frac{104}{102} \times 215.934 \times 1,30 = \text{€ } 299.218,40$$

Opmerking

Voor elke fout 1 scorepunt in mindering brengen.

- 22 maximumscore 3**
- aflossing hypothecaire lening 2019 = $30.735 - 0,035 \times 163.772$
= 25.002,98 1
  - totale schulden: $6.500 + (163.772 - 25.002,98) = 145.269,02$ 1
  - waarde bezittingen minus waarde schulden: $299.218,40 - 145.269,02$
= € 153.949,38 1
- 23 maximumscore 2**
- erfenis: $\frac{153.949,38}{2} = 76.974,69$ 1
  - Het kindsdeel van Stefan is:
 $\frac{76.974,69}{2} = \text{€ } 38.487,35$ 1
- 24 maximumscore 2**
- $$0,10 \times (42.000 - 20.615) = \text{€ } 2.138,50$$

Opmerking

Voor elke fout 1 scorepunt in mindering brengen.

Opgave 6

---

25 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Nash bouwt bij een individuele arbeidsovereenkomst verplicht pensioen op.
- Nash heeft bij een individuele arbeidsovereenkomst recht op sociale zekerheid.
- Nash wordt bij een individuele arbeidsovereenkomst doorbetaald bij ziekte.
- Nash hoeft nu niet (zoals bij zzp'er om door de Belastingdienst als zzp'er erkend te worden) meerdere opdrachtgevers te zoeken. .

voor elk correct voordeel

1

Opmerking

Weliswaar is niet in elke cao de verplichte pensioenopbouw vastgelegd, maar het antwoord 'verplichte pensioenopbouw' wordt wel goed gerekend.

26 maximumscore 1

Ja dat mag omdat in een individuele arbeidsovereenkomst ten gunste van de werknemer van de cao afgeweken mag worden.

27 maximumscore 2

- de OR gaat over specifieke zaken van een bedrijf zoals aanpassing van de pauzetijden
- de vakbond komt primair op voor belangen die alle leden betreffen

1

1

28 maximumscore 2

Het gebruik kunnen maken van het:

- informatierecht
- adviesrecht
- initiatiefrecht

voor drie correcte bevoegdheden

2

voor twee of een correct(e) bevoegdheden/bevoegdheid

1

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Cito gebruikt deze gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 29 mei te accorderen.

Ook na 29 mei kunt u nog tot en met 9 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

tweede tijdvak

Ook in het tweede tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw tweede-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.